

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

ЗБІРКА ТЕЗ ТА СТАТТЕЙ
науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

ПОЛТАВА
19-20 жовтня 2023 року

Ковальська [та ін.] // ВІСНИК ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» Том 13, Випуск 1(41). С. 288-290.

2. Лісецька І.С. Роль студентського наукового гуртка у підготовці майбутніх висококваліфікованих спеціалістів / І.С. Лісецька // Сучасна педіатрія. Україна 2(106)/2020. С. 104-107.

3. Шепітько В.І. Вплив студентських наукових гуртків вищої школи на процес становлення та формування молодого науковця / Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В., Вільхова О.В., Скоатренко Т.А.// III Міжнародна науково-практична конференція «Priority directions of Science and technology development». – Kyiv, Ukraine, 2020. – С. 719-723.

4. Шепітько В.І. Організація науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти у студентському науковому гуртку кафедри гістології, цитології та ембріології / Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В. // Матеріали III національної науково-практичної конференції «Сучасні виклики науки і практики», - Варна, Болгарія, 2022. - С. 444-446.

5. Шепітько В.І. Досвід роботи студентської наукової групи на кафедрі гістології, цитології та ембріології / Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В., Якушко О.С., Данилів О.Д., Дубінін Д.С.// Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні тенденції та концептуальні шляхи розвитку освіти і педагогіки», - Київ, 2022. – С. 45-49.

УДК 378.147:004.738.5:611.013/.018/.018.1

**Шепітько В.І., Стецук Є.В., Борута Н.В.,
Левченко О.А., Пелипенко Л.Б., Волошина О.В., Данилів О.Д.
Полтавський державний медичний університет, м.Полтава, Україна**

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ

Вища освіта ставить перед собою завдання сформувати у того, хто навчається, комплекс загальних і професійних компетенцій, необхідних для здійснення професійної діяльності на ринку праці в умовах жорсткої конкуренції і медична освіта не є винятком.

На сьогоднішній день сервіси Інтернет можна розділити на ті, що пов'язані зі спілкуванням і ті, що призначені для отримання інформації. Особливого розвитку набула дистанційна форма підвищення кваліфікації.

Засобами міжособистісної комунікації є Web-сайти та блоги. Користувач, який відкрив блог, свідомо викладає на загальний огляд аспекти свого життя,

сподіваючись таким чином привернути увагу оточуючих до себе. Можна припустити, що в період активної соціалізації користувач (найчастіше це молода людина) надаватиме перевагу віртуальному спілкуванню порівняно з реальним, в якому набагато важче знайти психологічно сумісну групу спілкування. З іншого боку, така комунікація забезпечує обом співрозмовникам анонімність, що зумовлює більшу відкритість і психологічний комфорт у процесі спілкування та обміну думками.

Приблизно у чверті користувачів залежність від Інтернету з'являється після півроку спілкування з комп'ютером, у половини - через рік. На першому етапі людина починає приділяти своєму захопленню все більше часу. Далі виникає бажання зануритися у віртуальний світ. І якщо цього не відбувається, у людини з'являється відчуття дискомфорту, агресивність до оточуючих, а іноді, виникає байдужість до реального життя. На наступному етапі процес набуває незворотного характеру, виникає залежність вже з повним набором психовегетативних симптомів, людина втрачає здатність до концентрації уваги, знижується працездатність, порушується сон, апетит, руйнуються контакти з близькими.

Аналіз психосоціальних аспектів у Інтернет-залежної молоді свідчить про тісний зв'язок соціально-середовищних факторів і механізмів формування Інтернет-залежності, пов'язаних з порушенням поведінкових реакцій, психічного стану і аналітико-синтетичної діяльності кори головного мозку. Поза сумнівом, використання мережі Інтернет у навчанні, несе в собі величезний психолого-педагогічний потенціал, будучи одним із засобів, що перетворюють навчання на живий, особистісний, творчий процес.

Досить є актуальним і в рамках медичного освітнього процесу є питання про цифрову трансформацію та цифровізацію в світі. Так, завдяки активному реформуванню медичної освіти, а саме впровадженню нових методик і технологій навчання (симуляційне навчання), фінансування медичних та фармацевтичних вузів, симуляційні центри на сьогоднішній день достатньою мірою оснащені сучасним цифровим обладнанням (роботи-симулятори, віртуальні симулятори, аудіо-відеообладнання).

Інтернет-ресурси стали повсякденним у нашому житті. Здобувачі вищої освіти почуваються комфортно, спілкуючись у мережі з іншими, і часто сприймають це як досвід, аналогічний особистому спілкуванню. Хоча неможливо відтворити в онлайн-режимі весь досвід особистого навчання, досягнення в галузі технологій та рівень комфорту їх і викладачів під час використання цих технологій підвищують ймовірність продовження онлайн-навчання у майбутньому.

Впровадження новітніх технологій в навчальний процес, завжди вважалося прогресивним кроком і підвищувало мотивацію здобувачів вищої освіти до навчання. Інноваційні методики включають використання комп'ютерних та інтерактивних систем для створення сучасних освітніх технологій, які сприятимуть загальному розвитку особистості здобувача освіти, формуванню його світоглядної культури, набуттю індивідуального досвіду творчості [1, 2].

Важливе місце в системі вищої медичної освіти при підготовці висококваліфікованих медиків, займає навчальна дисципліна «Гістологія, цитологія та ембріологія», що закладає основи наукового структурно-функціонального підходу до аналізу життєдіяльності людини в нормі. Це зумовлено тим, що сучасні досягнення медичної науки поглибили розуміння будови та функцій організму людини, особливостей її адаптації до різних впливів.

Метою роботи було обговорення ефективності використання сучасних інтернет-ресурсів до опанування здобувачами вищої освіти практичними навичками на кафедрі гістології, цитології та ембріології, що дозволить підвищити їх мотивацію до навчання.

Нові інформаційні технології використовуються в освітніх мультимедійних системах, навчальних базах даних та базах знань, системах віддаленого доступу в дистанційному навчанні, інтерактивних навчальних системах, системах автоматизованого контролю рівня знань.

Навчальна діяльність у комп'ютерно орієнтованому середовищі в навчальному процесі конкретизується, в першу чергу, в роботі з персональним комп'ютером і відповідним програмним забезпеченням, що управляє роботою персонального комп'ютера [2]. Кафедра облаштована чотирма комп'ютерними класами, які приєднані до інтернет мережі. Їх сучасне оснащення дає можливість віртуального спілкування із здобувачами вищої освіти, яке співробітники кафедри активно використовували під час дистанційної форми навчання. На практичному занятті для визначення первинного рівня знань здобувачі освіти мають змогу пройти тестування, використовуючи програму «Айрен», яка автоматично підраховує відсоток правильних відповідей і оцінює результат. Це допомагає викладачам кафедри здійснити об'єктивну перевірку знань кожного здобувача вищої освіти [3].

Навчальні кімнати кафедри, які обладнані сучасною технікою (мультимедійними проекторами, плазмовими телевізорами, мікроскопами з відеокамерами). Дане обладнання під час занять дає змогу якісно спроектувати зображення мікропрепаратів на екран мультимедійного проектора або телевізора.

У рамках реалізації компетентнісного підходу на практичних заняттях кафедри гістології, цитології та ембріології, особлива увага приділяється саме оволодінню практичними навичками, а саме вивченню мікроскопічної будови клітин та тканин за допомогою діагностики гістологічних препаратів, що дає можливість у повній мірі зрозуміти досить складну просторову організацію людського організму. Таким чином, під час занять здобувачі вищої освіти послідовно освоюють три рівні формування навичок: знати, вміти, володіти.

Сам алгоритм засвоєння практичних навичок майбутніми фахівцями можна відобразити у таких етапах:

- робота здобувачів вищої освіти із зображеннями структурних компонентів органу на світлооптичному рівні, з подальшим замальовуванням їх у компендіуми та нанесенням відповідних позначень;

- візуалізація гістологічних препаратів за допомогою віртуальних гістологічних лабораторій «Histology Guide» та «Lumen Histology». За допомогою новаторських технологій є можливість досліджувати тканини та органи при різних збільшеннях і методах забарвлення. При цьому здобувачі вищої освіти, перебуваючи у комфортних умовах кафедри та мають можливість засвоювати теоретичний матеріал порівнюючи схематичне зображення тканини чи органу з натуральним гістологічним препаратом.

- здобувачі вищої освіти на практичному занятті використовують світлові мікроскопи. Самостійно, під керівництвом викладача, вивчають мікропрепарати на предметному скельці. Такий комплексний підхід до вивчення базової дисципліни «Гістологія, цитологія та ембріологія» оптимізує сприйняття мікроскопічної будови клітин, тканин і органів людини, яке вкрай необхідне для формування професійної компетентності наших здобувачів вищої освіти.

Слід зазначити, що робота з мікроскопами є для першокурсників найбільш привабливою формою діяльності, особливо на перші практичні заняття, коли більшість здобувачів освіти вперше зустрічається з мікроскопічною технікою. Однак, на наступних заняттях, коли робота з мікроскопом стає рутиною, в окремих здобувачів відзначається згасання інтересу до цього виду діяльності. Завдання викладача в цьому випадку полягає в тому, щоб підтримати зацікавленість та підвищити мотивацію до навчання шляхом застосування різноманітних форм роботи з сучасними інноваційними технологіями.

Сьогодні знання та інформація є основними ресурсами інформаційного людства. Інтернет в умовах сучасного життя є тим технологічним відкриттям, яке збільшує обсяги та різноманітність доступної індивіду інформації, а також розширює можливості та масштаби здійснення соціальної комунікації, надаючи користувачам широкий і надзвичайно швидкий доступ до різних джерел інформації.

Висновки.

1. Враховуючи реалії сьогодення, розвиток і розповсюдження інтернету, нових технологій, значне збільшення інформаційного потоку, змінилися способи отримання та сприйняття інформації у сучасної молоді. У такій ситуації співробітники кафедри здійснили особливий підхід до організації навчального процесу та методів навчання та контролю.

2. Викладання гістології, цитології та ембріології, із використанням інтернет-ресурсів, робить для здобувачів вищої освіти навчання цікавим, розширює їх спектр сприйняття та засвоєння мікроскопічної і ультраструктурної будови тканин, органів та організму вцілому.

Література

1. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України: монографія / авт. кол.: Биков В.Ю., Лапінський, В.В., Шишкіна, М.П., Спірін, О.М., Руденко, В.Д., Дем'яненко, В.М., Олійник, В.В., Скрипка К.І., Савченко З.В., Горбаченко, В.І., Пилипчук, А.Ю. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, Київ, 2010.

2. Організація навчальної діяльності у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі: посібник / авт.: Жук, Ю.О., Соколюк, О.М., Дементієвська, Н.П., Пінчук, О.П./.: За редакцією: Жука Ю.О. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 128 с.

3. Шепітько В.І. Використання сучасних технологій у викладанні гістології, цитології та ембріології для студентів медичних Вузів України / Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В. // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми фармакотерапії і призначення лікарських засобів». – Харків, 2021. – Т. 2. – С. 627–629.

УДК 378.147-053.81:611.013/.018/.018.1

Шепітько В.І., Стецук Є.В., Борута Н.В., Пелипенко Л.Б.,

Левченко О.А., Вільхова О.В., Волошина О.В.,

Рудь М.В., Дубінін Д.С., Данилів О.Д.

Полтавський державний медичний університет, м.Полтава, Україна

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ СПРИЯЄ ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИЗНАЧЕННЮ МОЛОДІ

Вже з перших кроків дитини батьки задумуються про її майбутнє, уважно слідкують за інтересами і схильностями своєї дитини, стараються визначити й

Соловйова Н.В., Кузнецова Т.Ю., Акімов О.Є., Міщенко А.В., Назаренко С., Костенко В.О.	152
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИКЛАДАННІ КОМПОНЕНТИ «ПАТОФІЗІОЛОГІЯ» У ЗВО	
Ткаченко П.І., Попело Ю.В., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Коротич Н.М., Гоголь Я.А.	154
ПРОВОКУЮЧІ ЧИННИКИ ВИНЕКНЕННЯ ГОСТРИХ ГНІЙНИХ ОСЕРЕДКІВ ЩЕЛЕПНО ЛИЦЕВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ У ДІТЕЙ	
Улановська-Циба Н.А., Єрошенко Г.А., Ваценко А.В., Передерій Н.О., Рябушко О.Б., Клепець О.В., Кінаш О.В., Шевченко К.В., Григоренко А.С. Донець І.М.	156
СУЧАСНІ РАЦІОНАЛЬНІ ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ З ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	
Устенко Р.Л., Шерстюк О.О., Каценко А.Л.	158
ПОНЯТТЯ «ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ» В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	
Хапченкова Д.С., Дубина С.О., Бондаренко С.В.	160
ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Тончева К.Д.	161
ВПЛИВ АНТРОПОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	
Шепітько В.І., Стецук Є.В., Борута Н.В., Левченко О.А., Волошина О.В., Дубінін Д.С., Данилів О.Д.	164
МОТИВАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	
Шепітько В.І., Стецук Є.В., Борута Н.В., Левченко О.А., Вільхова О.В., Рудь М.В., Дубінін Д.С.	169
РОБОТА СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ СПРИЯЄ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Шепітько В.І., Стецук Є.В., Борута Н.В., Левченко О.А., Пелипенко Л.Б., Волошина О.В., Данилів О.Д.	173
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	
Шепітько В.І., Стецук Є.В., Борута Н.В., Пелипенко Л.Б., Левченко О.А., Вільхова О.В., Волошина О.В., Рудь М.В., Дубінін Д.С., Данилів О.Д.	177
ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА КАФЕДРИ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ СПРИЯЄ ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИЗНАЧЕННЮ МОЛОДІ	
Шинкевич В.І., Удальцова К.О.	181
ДО ПИТАННЯ ПРЕЦИЗІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В ПАРОДОНТОЛОГІЇ	